

Miksi (strateginen)vastuullisuus on tärkeää?

20.6.2024

Yritysten eri sidosryhmät, kuten asiakkaat, työntekijät ja rahoittajat kohdistavat yritysten vastuullisuuteen ja sen edistämiseen yhä voimakkaampia vaatimuksia. Yrityksiltä odotetaan avoimuutta ja läpinäkyvyyttä heidän toteuttamiensa vastuullisuustoimenpiteiden suhteen (Aggarwal & Singh, 2019; Christensen ym., 2021). Vastuullisuusraportointi on ollut arkipäivää isoissa yrityksissä jo pitkään, mutta nyt kestävyyteen ja vastuullisuuteen liittyvät lainsäädännölliset velvoitteet ovat laajentumassa yhä enemmän myös kohti pk-yrityksiä. Näin ollen ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyvistä huolenaiheista on tulossa keskeisiä taloudellisia näkökohtia myös monille pk-yrityksille.

Vastuullisuus on sitoutumista kestävään kehityksen periaatteisiin

Vastuullisuus voidaan ymmärtää yrityksen sitoutumisena kestävän kehityksen periaatteisiin, joka ilmenee toiminnan taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristövaikutusten huomiointina sekä pitkällä että lyhyellä aikavälillä (van Zanten & van Tulder, 2021). Kestävästä kehityksestä on muodostunut tärkeä yritysten liiketoimintaan ja strategioihin vaikuttava tekijä, jolla on merkittävä vaikutus yritysten taloudelliseen kannattavuuteen ja menestykseen (Dyllick & Hockerts, 2002). Kestävällä kehityksellä tarkoitetaan kehitystä, joka täyttää nykyisten sukupolvien tarpeet ilman, että vaarannetaan tulevien sukupolvien mahdollisuuksia täyttää omia tarpeita (WCED, 1987). Vastuullisuus käsittää kolme näkökulmaa: sosiaalisen, taloudellisen ja ekologisen vastuullisuuden, jotka yhdessä muodostavat kokonaisvaltaisen lähestymistavan vastuullisuuteen ja kestävään kehitykseen liiketoiminnassa.

Yritysmaailmassa vastuullisuudella tarkoitetaan yrityksen kykyä täyttää sekä yrityksen että sen sidosryhmien tarpeet siten, että sidosryhmien tarpeisiin on mahdollista vastata myös tulevaisuudessa. Keskeistä vastuullisessa liiketoiminnassa on yrityksen kyky luoda taloudellista hyvinvointia niin, ettei samanaikaisesti jouduta tekemään kompromisseja ihmisiin ja ympäristöön liittyvissä asioissa. Yritysten soveltaessa kestävän kehityksen periaatteita liiketoimintaansa yritykset käytännössä laativat suunnitelmia ja toteuttavat toimenpiteitä, joiden avulla mahdollistuu sekä yrityksen perinteisempien liiketoiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen että ihmisiin, ympäristöön ja laajemmin talouteen liittyvien odotusten huomiointi ja tarpeisiin vastaaminen (Ayuso & Navarrete-Báez, 2017).

Vastuullisuus vaatii strategisuutta

Vastuullisuustyön strategisuus on perusedellytys kestävyyden aidolle edistämiselle yrityksissä (Baumgartner & Korhonen, 2010; Baumgartner & Rauter, 2017; Galpin ym., 2015). Strateginen vastuullisuus on ennen kaikkea lähestymistapa, jossa yritys kohdistaa omia resurssejaan vastuullisuustoimenpiteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen siten, että niillä saadaan aikaan kestävyyden näkökulmasta paras lopputulos. Strategisessa vastuullisuudessa on oleellista, että yritys määrittelee selkeästi sen tavoitetilan, jota kohti yritys pyrkii etenemään sekä ohjeistuksen, miten yritys tämän tavoitetilan pystyy saavuttamaan (Hallstedt ym., 2013). Strateginen johtaminen on kriittinen osa vastuullisuustyötä. Se mahdollistaa selkeiden tavoitteiden asettamisen, keskittymisen olennaisiin asioihin ja parantaa ymmärrystä nopeasti muuttuvasta toimintaympäristöstä (Galpin ym., 2015; Van Tulder, 2018).

Yrityksen johto on erityisen tärkeässä roolissa strategisesti vastuullisen liiketoiminnan rakentamisessa, mutta vastuullisuuden aito integrointi liiketoimintaan vaatii onnistuakseen myös yrityksen eri ihmisten ja yksiköiden osallistamista, yhteistyötä ja vuorovaikutusta (Signitzer & Prexl, 2008). Tiivistetysti yksittäisten kestävyyttä edistävien toimenpiteiden sijaan, yrityksen tulee strategisesti johtaa oman liiketoimintansa vastuullisuutta, täyttääkseen sidosryhmien tarpeet nyt ja tulevaisuudessa.

Artikkeli on kirjoitettu osana Tiekartta pk-yritysten kestävän strategisen liiketoiminnan rakentamiseksi –hanketta. Hanke on Euroopan unionin osarahoittama. Hanke toteutetaan yhteistyössä Vaasan yliopiston kanssa.

Emilia Kangas toimii hankkeen projektipäällikkönä, hänen osaamisensa keskiössä on vastuullinen johtaminen. Laura Könönen on toiminut hankkeessa vastuullisuusasiantuntijana, hänen osaamisalansa on ympäristöjohtaminen.

Tiekartta pk-yritysten kestävän strategisen liiketoiminnan rakentamiseksi – SeAMK Projektit**Emilia Kangas**
KTT, yliopettaja, projektipäällikkö
SeAMK

Laura Könönen
KTM, TKI asiantuntija
SeAMK

Lähteet

Aggarwal, P., & Singh, A.K. (2019). CSR and sustainability reporting practices in India: An in-depth content analysis of top-listed companies. Social responsibility journal, 15(8), 1033–1053.

Ayuso, S., & Navarrete-Báez, F. E. (2018). How does entrepreneurial and international orientation influence SMEs' commitment to sustainable development? Empirical evidence from Spain and Mexico. Corporate social responsibility and environmental management, 25(1), 80–94.

Baumgartner, R. J., & Korhonen, J. (2010). Strategic thinking for sustainable development. Sustainable development, 18(2). 71–75.

Baumgartner, R. J., & Rauter, R. (2017). Strategic perspectives of corporate sustainability management to develop a sustainable organization. Journal of cleaner production, 140(1), 81–92.

Christensen, H. B., Hail, L., & Leuz, C. (2021). Mandatory CSR and sustainability reporting: Economic analysis and literature review. Review of accounting studies, 26(3), 1176–1248.

Dyllick, T., & Hockerts, K. (2002). Beyond the business case for corporate sustainability. Business strategy and the environment, 11(2), 130–141.

Galpin, T., Whittington, J. L., & Bell, G. (2015). Is your sustainability strategy sustainable? Creating a culture of sustainability. Corporate governance, 15(1), 1–17.

Signitzer, B., & Prexl, A. (2008). Corporate sustainability communications: Aspects of theory and professionalization. Journal of public relations research, 20(1), 1–19.

van Tulder, R. (2018). Business & the sustainable development goals: A framework for effective corporate involvement. Rotterdam School of Management, Erasmus University.

van Zanten, J. A., & van Tulder, R. (2021). Improving companies' impacts on sustainable development: A nexus approach to the SDGS. Business strategy and the environment, 30(8), 3703–3720.